

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister van VWS

Deadline: 15-07-2020

**Directie Maatschappelijke
Ondersteuning**
Team B

Ontworpen door
(10)(2e)
Coördinerend
beleidsmedewerker

T
M (31) (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Datum document

Kenmerk
1719355-207986-DMO

Bijlage(n)
-

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft	Bestuurlijk overleg Covid-19 strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte
Vergaderdatum en tijd	15 juli 2020, 11.45-12.45 uur
Vergaderplaats	Webex

Paraaf directeur

1 Aanleiding en doel overleg

- Er wordt door alle partijen aan tafel belang gehecht aan een bestuurlijk moment. Cliëntorganisaties willen graag de ervaringen van hun achterbannen delen om er zo voor te zorgen dat zij goed op het netvlies staan bij de voorbereidingen op een eventuele tweede golf en de situatie op de langere termijn. Zij vinden dat tijdens de uitbraak van de crisis de doelgroep van mensen met een beperking niet "top of mind" was, terwijl de impact van de maatregelen ook voor deze doelgroep groot was.
- De COVID-19 strategie die er nu ligt voor mensen met een beperking of chronische ziekte, zorgt er voor dat hiervoor nu meer aandacht is. Nu gaat het om de uitvoering van de strategie in de praktijk met concrete acties. Zij hechten daarom aan bestuurlijk commitment en een aanjagende rol vanuit VWS als coördinerend departement voor het VN Verdrag Handicap en het programma Onbeperkt Meedoen.
- Ook de andere partijen aan tafel hechten aan het bestuurlijk bekrachtigen van de strategie en duidelijke afspraken over hun betrokkenheid bij de uitvoering van de strategie. Ook VNG en VGN hebben geleerde lessen uit de eerste golf die ze daarbij willen betrekken en kunnen inbrengen.
- Hoofdpunten van dit BO zijn dan ook het bestuurlijk verankeren van de strategie en het bespreken van de geleerde lessen en het benutten daarvan bij de voorbereiding op de langere termijn waarin COVID-19 effect zal blijven hebben op onze samenleving (in feite de uitvoering van de strategie). Daarnaast willen partijen de ervaringen met de uitvoering

van bezoekregeling en dagbesteding bespreken. Ook het ontbreken van logeeropvang in instellingen in de huidige handreiking komt daarbij aan de orde. Tot slot willen partijen graag afspraken maken over de frequentie van bestuurlijke overleggen en welke partijen daarbij aanwezig zouden moeten zijn.

- Dit bestuurlijk overleg gaat expliciet over de brede doelgroep van mensen met een beperking. Twee miljoen mensen met een zeer diverse achtergrond. Ca. 200.000 van hen wonen in een instelling, de rest thuis. De doelgroep is zeer divers, dus de crisis raakt hen ook zeer verschillend: gezondheid, ontregeling of sociaal-emotioneel, het verlies van zelfstandigheid en mogelijkheid om te participeren.
- In het gesprek met de cliëntenorganisaties komen zij steeds met een brede agenda: er speelt veel bij hun achterbannen en het liefst moet alles tegelijk opgelost worden. Hoe begrijpelijk ook is van belang dat we met hen prioriteren, zodat de zaken die we oppakken daadwerkelijk een resultaat hebben.

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team B
Kenmerk
1719355-207986-DMO

2 Deelnemers overleg

Ministerie van VWS

Hugo de Jonge, DGLZ

(10)(2e), (10)(2e) (DMO)
(10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) (LZ)

Clïëntorganisaties

(10)(2e), (10)(2e) (Ieder(in))

(10)(2e) (KansPlus)

(1 (10)(2e)) (Per Saldo)

VNG

(10)(2e), (10)(2e)

VGN

Bestuurder VGN, (10)(2e) (namen nog niet bevestigd)

KNV

(10)(2e) (naam nog niet bevestigd)

3 Te bespreken punten

1. Opening en doel overleg
2. Covid-19 strategie
3. Terugkijken en vooruitkijken
4. Uitvoering routekaart
5. Frequentie bestuurlijk overleg en deelnemende partijen

4 Advies en toelichting

De bijgevoegde geannoteerde agenda is met alle aanwezigen gedeeld. Hieronder vindt u advies voor uw inbreng.

1. **Opening en doel overleg**

→ U kunt nagaan of een voorstelronde nodig is. Verwachting is dat het grootste deel van de aanwezigen elkaar kent.

→ U zou kunnen aangeven dat u beseft dat er heel veel leeft bij alle betrokken organisaties en dat zij het liefst alles in dit ene uurtje met u willen bespreken. U kunt hen oproepen om met u te proberen in het overleg te focussen op de belangrijkste prioriteiten, zodat we daar voldoende bij stil kunnen staan.

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team B
Kenmerk
1719355-207986-DMO

2. Covid-19 strategie

Doel van dit agendapunt is het bestuurlijk commitment voor de Covid-19 strategie van alle betrokkenen vast te stellen. Hoewel dit punt de belangrijkste aanleiding voor het overleg is, is het voorstel hier zo kort mogelijk bij stil te staan. De andere agendapunten, de terug- en vooruitblik en de uitvoering van de routekaart, hebben wat ons betreft prioriteit.

→ U kunt alle aanwezigen vragen hun commitment uit te spreken en hen vragen welke bijdrage zij kunnen leveren aan de uitvoering daarvan.

→ De cliëntenorganisaties vragen mogelijk om een uitgewerkt plan op alle ambities. U kunt daarop aangeven dat het wat VWS betreft niet de bedoeling is om een uitgebreid plan van aanpak te maken per ambitie, omdat het werken daaraan tijd kost die niet gestoken kan worden in het daadwerkelijk oplossen van knelpunten. Wat wel de bedoeling is, is om de punten die met prioriteit moeten worden opgepakt ook daadwerkelijk op te pakken. U kunt partijen oproepen om samen die prioriteiten vast te stellen.

→ VGN vraagt mogelijk naar de actualiteit van de strategie. U kunt hierop aangeven dat de strategie bedoeld is als een levend document dat richting geeft aan de thema's die voor de doelgroep van belang zijn, maar waar op basis van de vraagstukken die actueel zijn acties aan kunnen worden toegevoegd.

→ VGN vraagt mogelijk of de strategie wordt verbreed naar andere domeinen dan de zorg. U kunt daarop aangeven dat de strategie benoemt dat deze relevant is voor alle levensdomeinen. Ook kunt u aangeven dat de afgelopen periode op verschillende andere domeinen aandacht is geweest voor de positie van mensen met een beperking bijvoorbeeld rondom de heropening van het speciaal onderwijs en het ov-protocol.

3. Terugkijken en vooruitkijken

Mensen met een beperking of chronische ziekte hebben zich tijdens de eerste golf lange tijd niet gezien gevoeld, terwijl de impact van de maatregelen ook voor deze doelgroep groot was.

Hoewel een groot deel van Nederland opgelucht adem haalt, geniet van de versoepelingen en mogelijk nadenkt over een tweede golf, zijn de consequenties van de eerste golf voor veel mensen in deze doelgroep nog lang niet voorbij. Een deel zit nog steeds in volledige thuisquarantaine uit angst voor besmetting en de voor hen mogelijk ernstige gevolgen, een deel heeft te kampen met ontregeling of sociaal-emotionele schade door gebrek aan contact met naasten of wijzigingen in hun dagindeling, een deel heeft te maken met fysieke achteruitgang door het deels stopzetten van zorg, een deel functioneerde voor corona behoorlijk zelfstandig, maar is door het virus of de genomen maatregelen extra beperkt in hun participatie en een deel heeft het gevoel niet betrokken te zijn bij beslissingen (bijvoorbeeld over de bezoeksregeling, heeft geleid tot een

forse vertrouwensbreuk tussen naasten en instellingen).

Relevant in dit kader is dat de Kamer een motie heeft aangenomen die specifiek gaat over de brede doelgroep mensen met een beperking (Motie v.d. Berg c.s. (bijgevoegd)). Die motie vraagt zowel om voorbereiding op terugkeer naar het gewone leven in de huidige situatie, als om voorbereiding op een tweede golf.

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team B
Kenmerk
1719355-207986-DMO

→ Wij adviseren u te benadrukken dat u oog hebt voor de impact van de uitbraak en de genomen maatregelen op mensen met een beperking of chronische ziekte en dat de geleerde lessen belangrijke input vormen om de aanpak bij een eventuele tweede golf op een andere manier vorm te geven.

→ Cliëntenorganisaties, met name Per Saldo, zullen ook aandacht vragen voor de groep mensen die op dit moment, terwijl veel maatregelen versoepeld zijn, nog niet (kunnen) deelnemen aan die versoepelingen, omdat zij grote zorgen hebben over de kans op besmetting en het eventuele risico op een ernst beloop bij besmetting. U kunt aangeven dat een traject is gestart met het RIVM om voor de groep die een verhoogd gezondheidsrisico loopt te werken aan een handreiking waarmee zij concrete adviezen krijgen over hoe zij hun leven kunnen inrichten. Dit gebeurt in nauw overleg met de cliëntenorganisaties. De eerste bijeenkomst met het RIVM en cliëntenorganisaties vindt plaats op 10 juli, na verzending van deze nota.

→ Als bijlage 6 is een compilatie van door verschillende partijen aangeleverde geleerde lessen toegevoegd. U kunt aangeven dat die geleerde lessen een waardevol breed beeld geven over de eerste golf. U kunt ook aangeven dat bij de voorbereiding op een tweede golf bekeken moet worden welke punten met voorrang worden opgepakt en dat dat samen met partijen zal gebeuren.

4. Uitvoering routekaart

→ Ten aanzien van de bezoekenregeling zit bij de cliëntenorganisaties veel onvrede over de uitwerking in de praktijk, waarbij individuele aanbieders strenger zijn dan de handreiking van de VGN. Ook wordt ervaren dat cliënten en naasten onvoldoende zeggenschap hebben in de invulling. U kunt VGN vragen daarop te reageren, mocht het worden ingebracht. U kunt ook aangeven dat u van belang vindt dat instellingen de mogelijkheid om bezoek te ontvangen ten volle moeten inzetten, uiteraard met inachtneming van de basismaatregelen.

→ Bij het heropenen van de dagbesteding is al bij het opstellen van de routekaart steeds door aanbieders aangegeven dat er geen vertrouwen was in het beschikbaar zijn van vervoer. Ook nu blijft VGN dat als een van de knelpunten zien. Onze indruk is dat de vervoerder klaar staan en bereid zijn. U kunt, als dit punt wordt opgebracht, beide partijen om helderheid vragen. U kunt ook aangeven dat u van beide partijen verwacht dat zij er alles aan doen om mensen weer aan dagbesteding te laten deelnemen.

→ Bij de aanbieders van dagbesteding is onvrede over het stoppen van de continuïteitsregeling per 1 juli. Toegelicht is dat dit besluit in overleg met gemeenten genomen is. Mocht een van de partijen hierop terugkomen, dan kunt u aangeven dat daar waar dagbesteding nog niet 100% kan worden opgestart, in overleg tussen gemeente en aanbieder bezien moet

worden welke afspraken daarover gemaakt moeten worden, omdat dat lokaal maatwerk betreft. Voor eventuele extra kosten voor extra ruimtes, personeel enz. is er nog wel een meerkostenregeling.

→ Cliëntenorganisaties zullen u waarschijnlijk vragen naar de mogelijkheid om één meldpunt in te richten waar mensen met individuele klachten over de uitvoering van de routekaart door bijvoorbeeld instellingen of gemeenten terecht kunnen. Vanuit VWS is ambtelijk aangegeven dat de bestaande kanalen (het Landelijk Meldpunt Zorg van de IGJ voor Wlz-punten, en gemeenten bij klachten over Wmo-gefinancierde zorg) voldoende zouden moeten zijn. Als cliëntenorganisaties ervaren dat er over een specifieke aanbieder of gemeente veel klachten binnenkomen, dan kunnen zij dat met namen en rugnummers bij VWS melden en gaan wij contact opnemen. Als het meer specifieke casuïstiek betreft kunt u, als dit punt wordt opgebracht, vragen of de VGN en de VNG hier een rol in zouden zien richting hun leden. Cliëntenorganisaties zouden het Juiste Loket graag als kanaal benutten om individuele knelpunten te kunnen melden. We bekijken op dit moment of en hoe dat mogelijk is.

Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team B
Kenmerk
1719355-207986-DMO

5. Frequentie bestuurlijk overleg en deelnemende partijen

De cliëntenorganisaties hebben behoefte aan een regelmatig bestuurlijk overleg. Zij stellen voor dat eens in de zes weken te doen.

Vraag aan u is of u daarvoor openstaat.

→ Indien u bereid bent tot een zeswekelijks bestuurlijk overleg, dan kunt u dat aangeven. Alternatief is dat u toezegt dat indien daar aanleiding toe is, een bestuurlijk moment ingepland kan worden, bijvoorbeeld als een tweede golf dreigt en maatregelen noodzakelijk zijn die ook de gehandicaptensector raken.

De cliëntenorganisaties hebben aangegeven dat ook andere organisaties van belang kunnen zijn om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking ook in deze tijd op gelijke voet kunnen blijven meedoen aan de samenleving. Zo nodig kunnen organisaties aan het bestuurlijk overleg worden toegevoegd.

VNO-NCW-Nederland/MKB-Nederland heeft natuurlijk een rol bij alle plannen van brancheorganisaties over het verantwoord heropenen van hun sector. Helaas is het niet vanzelfsprekend gebleken dat mensen met een beperking daarin op een passende manier aandacht krijgen. Het op enig moment uitnodigen voor een bestuurlijk overleg zou in dat kader kunnen. Passend is dan wel dat eerst op hoogambtelijk of op uw niveau één-op-één contact is geweest.

Het UWV is genoemd door de cliëntenorganisaties. Het ligt niet voor de hand dat gesprekken over begeleiding van mensen met een beperking naar werk in deze tijd in dit verband met het UWV wordt besproken. Dat kan beter met de staatssecretaris van SZW.

→ U kunt aangeven dat het uitnodigen van andere partijen bij een volgend bestuurlijk moment wat u betreft mogelijk is, maar dat dat wel passend moet zijn bij de op dat moment voorliggende vraagstukken en verantwoordelijkheidsverdeling binnen het kabinet.

(10)(2e)

(10)(2e)